

Activiteitenplan gewone dwergvleermuis Grotestraat 144 te Cuijk

Arnhem, 20 november 2019

Colofon

Titel	: Activiteitenplan gewone dwergvleermuis
Subtitel	: Grotestraat 144 te Cuijk
Projectnummer	: 19.186
Datum	: 20 november 2019
Auteur(s)	: M. Avé
Collegiale toets	: T. van de Zilver
Opdrachtgever	: Gemeente Cuijk
Contactpersoon	: Dhr. Tjeerd Hendriks

Bezoekadres : Snelliusweg 40-18
Postcode : 6827 DH Arnhem
Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie	5
Projectnaam Grotestraat 144 te Cuijk.....	5
Aanvrager Gemeente Cuijk.....	5
2. Werkzaamheden en planning	6
2.1 Werkzaamheden	6
2.2 Werkwijze en werkzaamheden	6
2.3 Planning werkzaamheden	6
3. Verbodsbepalingen	7
3.1 Vernielen, beschadigen, onwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant	7
3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant	7
3.3 Doden en verwonden van dieren	7
3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier (gewone dwergvleermuis)	7
3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier	7
3.6 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier	7
3.7 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan 7	
4. Ecologische inventarisatie	8
4.1 Methode inventarisatie	8
4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens	8
4.3 Locatie inventarisatie	8
5. Resultaten	9
5.1 Plantensoort: groeiplaatsen	9
5.2 Plantensoort: verspreiding	9
5.3 Plantensoort: omgevingscheck.....	9
5.4 Gewone dwergvleermuis	9
5.5 Gewone dwergvleermuis: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes	9
5.6 Gewone dwergvleermuis: omgevingscheck	10
6. Effecten	11
6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit	11
6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit	11
6.3 Effect werkzaamheden: monitoren	11
7. Gunstige staat van instandhouding.....	12
7.1 Staat van instandhouding	12
7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding.....	12
7.3 Zorgvuldig handelen	12
8. Maatregelen	13
8.1 Maatregel	13
8.2 Locatie maatregel	15
8.3 Doel maatregel	15
8.4 Effectiviteit maatregel	15
8.5 Afhankelijk	15

8.6	Uitvoering maatregel: monitoren	15
9.	Alternatieven.....	16
9.1	Alternatieve locatie	16
9.2	Alternatieve inrichting	16
9.3	Alternatieve werkwijze	16
9.4	Alternatieve planning	16
10.	Belangen	17
11.	Literatuur	18
11.1	Gebruikte documenten	18
11.2	Gebruikte websites.....	18

1. Algemene informatie

Projectnaam

Grotestraat 144 te Cuijk

Aanvrager

Gemeente Cuijk

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

De bebouwing op het terrein aan de Grotestraat 114 te Cuijk zal worden gesloopt en de enkele bomen om het gebouw heen zullen worden gerooid. Hierna zullen nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd op het terrein.

2.2 Werkwijze en werkzaamheden

Het plangebied bestaat uit een voormalig schoolgebouw met omliggend plein. Op het terrein zijn enkele bomen en struiken aanwezig, maar het overgrote deel is verhard. De werkzaamheden betreffen conventionele sloop waarbij rekening gehouden wordt met de maatregelen uit het activiteitenplan, hoofdstuk 8.

2.3 Planning werkzaamheden

De planning van de sloop is zo spoedig mogelijk, maar pas na het ontvangen van de ontheffing Wet natuurbescherming en omgevingsvergunning en buiten de voor vleermuizen kwetsbare winterperiode. De werkzaamheden staan gepland voor begin april 2020 of zo spoedig mogelijk hierna. De exacte dag hangt in verband met weersomstandigheden af van het advies van de betrokken vleermuisdeskundige. De bouw van de woningen kan hierna plaatsvinden.

3. Verbodsbepalingen

3.1 Vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere wijze van de groeiplaats verwijderen van de plant

Niet van toepassing.

3.2 Vervoer en onder zich hebben van de plant of een product van deze plant

Niet van toepassing.

3.3 Doden en verwonden van dieren

Niet van toepassing.

3.4 Opzettelijk verontrusten van het dier (gewone dwergvleermuis)

Niet van toepassing.

3.5 Beschadigen en vernietigen van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van het dier

Van toepassing. De sloop leidt tot vernietiging van één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, maar de functionaliteit ervan blijft behouden middels houtbetonnen duurzame vleermuiskasten, waardoor er feitelijk nog enkel sprake is van verhuizen en daarmee van tijdelijke verstoring. De effectenbeoordeling is terug te vinden in de hoofdstukken resultaten en conclusies van Ekoza-rapport 19.085 (2019).

Door middel van een quickscan is bepaald dat de bomen en struiken binnen het plangebied geschikt is voor algemene broedvogels. Om deze reden wordt het groen buiten het broedseizoen (half maart tot half juli) verwijderd, wanneer er geen actieve nesten van vogels aanwezig zijn. De quickscan is uitgevoerd door Bureau Waardenburg B.V. (rapportnummer 18-0750/18.09004/IngHR, jaar 2018). In de rapportage van de quickscan is te lezen waarom het plangebied ongeschikt is voor andere beschermde soorten.

3.6 Zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van het dier

Niet van toepassing.

3.7 Vervoer en onder zich hebben van het dier, dan wel eieren, nesten of producten daarvan

Niet van toepassing.

4. Ecologische inventarisatie

4.1 Methode inventarisatie

Het veldonderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in mei t/m september 2019 op dagen met goed vleermuisweer: weinig of matig wind, geen regen en een temperatuur van boven de 10 graden Celsius. Er is met een batdetector met time-expansion (Pettersen D240x) gezocht naar verblijfplaatsen van vleermuizen en foeragerende en passerende vleermuizen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus. Voor meer details zie hoofdstuk 4 van Ekoza-rapport 19.085.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Het onderzoek heeft plaatsgevonden van mei t/m september 2019.

4.3 Locatie inventarisatie

Het gehele perceel van Grotestraat 144 te Cuijk en de directe omgeving van het perceel is onderzocht op vleermuizen. In Figuur 1 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd).

5. Resultaten

5.1 Plantensoort: groeiplaatsen

Niet van toepassing.

5.2 Plantensoort: verspreiding

Niet van toepassing.

5.3 Plantensoort: omgevingscheck

Niet van toepassing.

5.4 Gewone dwergvleermuis

A) *Verblijfplaatsen*

Er is één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in de bebouwing vastgesteld. De gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats bevindt zich in de spouwmuur van de oostzijde van de gymzaal.

Aan de westzijde van dezelfde gymzaal bevindt zich een tweede paarverblijfplaats in de spouwmuur. Verder bevindt één paarverblijfplaats zich aan de noordzijde van het gebouw en één aan de zuidoostzijde van het gebouw. In figuren 3 en 4 van rapport 19.085 zijn de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis weergegeven. Er zijn geen enkele aanwijzingen voor massa-winterverblijfplaatsen (zwermen in de herfst). Desalniettemin zal uit zorgvuldigheid niet worden gesloopt in de winter.

B) *Omvang populatie*

De lokale (sub)populatie in het betreffende schoolgebouw bestaat uit vier mannetjes met enkele tijdelijk in het paarverblijf aanwezige vrouwtjes.

C) *Netwerk*

Het is zeer aannemelijk dat de roepende mannetjes gewone dwergvleermuizen deel uitmaakt van een groter netwerk gewone dwergvleermuizen in de omgeving. Paarverblijfplaatsen bevinden zich in de nabijheid van kraamverblijfplaatsen en langs de route die vrouwtjes vliegen om naar hun foerageergebied te gaan (Kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12, 2017). Op en rondom het perceel zijn enkele foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen die waarschijnlijk verblijfplaatsen hebben in de omgeving van het gebouw. Dit wijst erop dat de aanwezige gewone dwergvleermuizen in het schoolgebouw onderdeel uitmaken van een lokale populatie in Cuijk.

5.5 Gewone dwergvleermuis: foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Binnen het plangebied zijn geen essentiële foerageergebieden aanwezig. Er wordt sporadisch gefoerageerd door een klein aantal gewone dwergvleermuizen rond de bomen en struiken aan de noordwestkant en zuidkant van het plangebied. In de omgeving zijn verschillende andere foerageergebieden voor vleermuizen aanwezig, zoals bomenlanen, grasvelden en

tuinen. Er zijn geen vliegroutes in of nabij het plangebied. Seizoensgebonden migratieroutes zijn niet waargenomen.

5.6 Gewone dwergvleermuis: omgevingscheck

Gewone dwergvleermuizen hebben hun verblijfplaats met name in gebouwen, onder dakpannen of in de spouwmuur, maar allerlei nauwe ruimtes in gebouwen kunnen gebruikt worden. Ook vleermuiskasten worden vooral in de paar- en zomerperiode gebruikt. Foerageren gebeurt overal in de omgeving waar zich vliegende insecten bevinden. Binnen een straal van 200 meter van de huidige paarverblijfplaatsen zijn vleermuiskasten opgehangen die dienen als alternatief. Gewone dwergvleermuizen kunnen deze afstand prima overbruggen.

6. Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

Het tijdelijk effect van de sloop is verdwijning van één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, maar daartegenover staat de realisatie van tijdelijke verblijfplaatsen van houtbeton, welke zowel in de zomerperiode als in de paarperiode gebruikt kunnen worden. Daarnaast zullen er bomen verdwijnen, maar blijft er ruim voldoende foerageergebied over in de directe omgeving. Daarnaast zullen er in het nieuwe bouwplan ook weer nieuwe bomen aangeplant worden en nieuwe (permanente) verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de nieuwe bouwwooningen. Permanente effecten zijn het verhuizen van enkele gewone dwergvleermuizen naar alternatief aangeboden verblijfplaatsen en het mogelijk bezet raken van deze verblijfplaatsen door meer mannetjes dan voor de ingreep, omdat er een groter aanbod aan verblijfplaatsen gegeven wordt. Andere effecten in de directe omgeving die mogelijk cumulatieve effecten kunnen geven, zijn niet bekend.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

De oppervlakte van het leefgebied blijft ongeveer gelijk aangezien de huidige bebouwing wordt vervangen door nieuwe bebouwing. Enkel zal de indeling anders worden. Er worden een aantal bomen gekapt, maar ook weer nieuwe bomen geplant. In de omgeving blijft voldoende gelijkwaardig foerageergebied aanwezig tijdens de werkzaamheden. Negatieve effecten in oppervlakte worden om deze redenen niet verwacht. In de nieuwe situatie zal er bovendien minder verharding aanwezig zijn, omdat er tuinen rondom de woonhuizen worden gerealiseerd. Hierdoor zal de hoeveelheid vliegende insecten toenemen. In de huidige situatie is een groot deel van het perceel verhard.

6.3 Effect werkzaamheden: monitoren

Er zal geen monitoring plaatsvinden van de vleermuiskasten omdat het functioneren van vleermuiskasten voor gewone dwergvleermuizen in de zomer- en paartijd al voldoende is bewezen in Nederland.

7. Gunstige staat van instandhouding

7.1 Staat van instandhouding

In Nederland komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor. Over de aantalsontwikkelingen zijn geen uitspraken, omdat er geen aanwijzingen voor afname of toename in aantallen zijn. Het is mogelijk dat het aantal geschikte verblijfplaatsen afneemt, vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. De gewone dwergvleermuis is een trage voortplanter waardoor uitbreiding of herstel van een populatie niet snel verloopt (Kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12, 2017). Er zijn geen gegevens bekend over een toe- of afname rond Cuijk.

7.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding, omdat het enkel gaat om het verloren gaan van één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats en drie paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en deze geen negatieve gevolgen kunnen hebben voor de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. De aantallen die gevonden zijn, zijn hiervoor te laag. Bovendien wordt de verblijfplaats gemitigeerd met vleermuiskasten en later met verblijfplaatsen in de nieuwbouwwoningen. Er gaan geen vleermuisroutes verloren en voldoende foerageergebied blijft beschikbaar.

7.3 Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen wordt bereikt door de maatregelen uit paragraaf 8.1 verderop strikt te volgen. Hierbij wordt rekening gehouden met de minst kwetsbare periode, zorgvuldig ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen en controle door een vleermuisdeskundige net voor de definitieve sloop. Op deze manier wordt zowel schade aan individuele vleermuizen als aan de lokale populatie zoveel mogelijk voorkomen.

8. Maatregelen

8.1 Maatregel

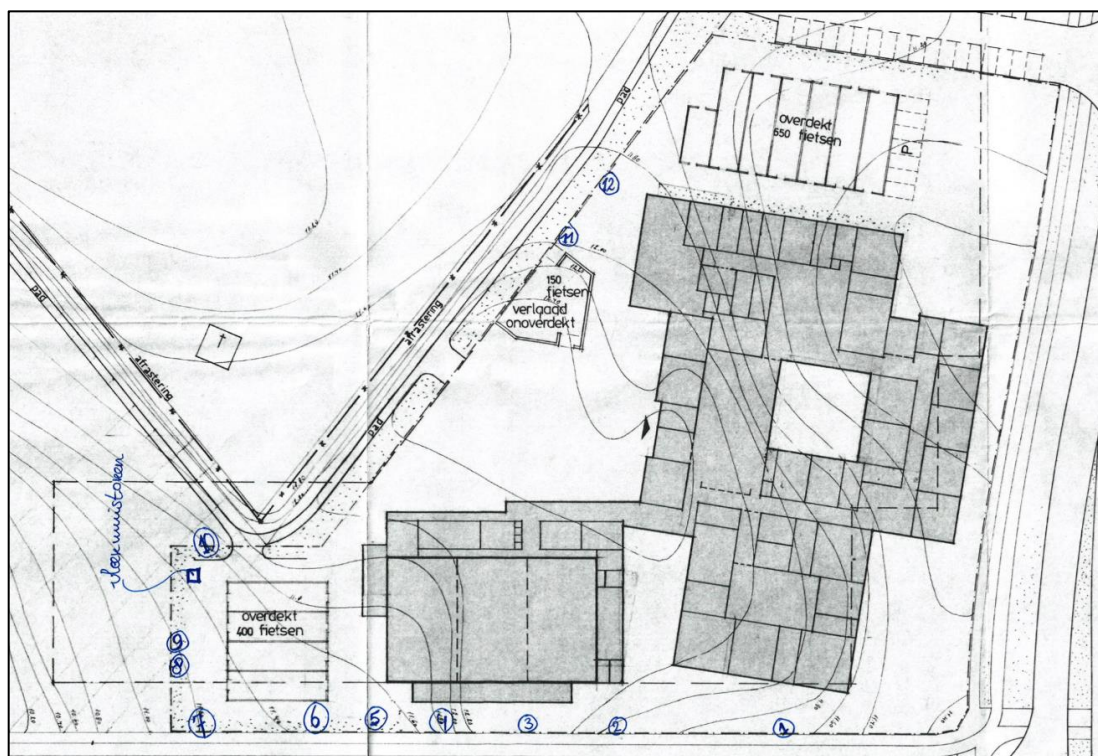
De volgende maatregelen zullen worden genomen om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, de functionaliteit van de verblijfplaats(en) te behouden en de gunstige staat van instandhouding niet aan te tasten.

Periode

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen zal plaatsvinden buiten de kwetsbaarst tijd van de kwetsbare perioden, zomer- (april t/m oktober), paar- (half augustus t/m half oktober) en de winterperiode (half november t/m maart) en de van de gewone dwergvleermuis. Aangezien dat deze perioden het hele jaar dekt worden de werkzaamheden in de minder kwetsbare periode van het jaar uitgevoerd (kennisdocument BIJ12, 2017). Het ongeschikt maken zal plaatsvinden tussen 1 april en 15 mei 2020. De sloop is vervolgens een week na het ongeschikt maken gepland, maar buiten kwetsbaarst tijd van de zomer-, paar- en winterperiode. De vleermuiskasten zijn geruime tijd voor het ongeschikt maken aanwezig, waardoor de gewone dwergvleermuizen ruim de tijd hebben om de nieuwe kasten te ontdekken.

Maatregelen vóór de sloop

Op 10 september 2019 zijn zestien kleine vleermuiskasten van het type Chillon (Vivare, 44 centimeter hoog, 29 centimeter breed, 1 compartiment) opgehangen binnen een straal van 200 meter van de huidige zomer- en paarverblijfplaats(en) van de gewone dwergvleermuis (figuur 2). Twaalf kasten zijn aan bomen en vier kasten aan vleermuistoren opgehangen op circa 3-4 meter hoogte in verschillende richtingen en met variërende blootstelling aan zonnewarmte. Lantaarnpalen of andere felle verlichtingsbronnen zijn hierbij vermeden.

Figuur 2. De locaties van de vloermuiskasten voor de zomer- en paarverblijfplaats(en).

Een week voor de sloop zullen (bij avondtemperaturen van meer dan 10°C) tochtgaten van ca. 50 bij 50 cm worden aangebracht in de muren om zo tocht en licht in de spouwmuren te laten doordringen en daarmee deze mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen ongeschikt te maken.

Daarnaast zullen om de 5 meter gaten van 50 cm in de boeiboorden gezaagd worden om ook hier tocht en licht achter de boeiboorden te laten doordringen.

De avond vóór de sloop zal een vleermuisdeskundige het perceel met o.a. een batdetector inspecteren op uitvliegende en/of anderszins aanwezige vleermuizen. Bij geconstateerde afwezigheid van vleermuizen in het gebouw wordt de sloop de volgende dag uitgevoerd.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

Maatregelen tijdens de sloop

Tijdens de sloop worden als eerste de plekken van de uitvliegopeningen (m.n. boeiboorden) voorzichtig verwijderd, zodat terugkeer van de vleermuizen niet meer mogelijk is tijdens de enkele dagen durende sloop.

Maatregelen na de sloop

Na de sloop staan er de bouw van woonhuizen gepland. In de muren van de gebouwen worden permanente verblijfplaatsen (inmetselkasten) voor vleermuizen gecreëerd. Er worden minimaal zestien kasten van het type IB VL 01 Inbouwsteen Vleermuizen (Vivara,

buitenmaat 22 cm breed, 50 cm hoog en 16 cm diep, binnenmaat 18,5 cm breed, 40 cm hoog en 2,5 cm diep) ingebouwd. De kasten worden in verschillende richtingen met variërende blootstelling aan zonnewarmte op een hoogte van minimaal 3 meter ingebouwd. Lantaarnpalen of andere felle verlichtingsbronnen worden vermeden.

Bij de verdere ontwikkeling van de te realiseren woningen zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld en zal een deskundige op het gebied van gewone dwergvleermuis bepalen waar de inbouwvleermuiskasten geplaatst dienen te worden. Dit zal vervolgens in het bouwplan worden opgenomen.

8.2 Locatie maatregel

De locatie waar de maatregelen plaatsvinden is rood omlijnd in Figuur 1. Bij de maatregelen voor de sloop gaat het om het schoolgebouw dat zich bevindt op dit terrein. Tijdens en na de sloop betreft het de gehele locatie.

8.3 Doel maatregel

Het doel van deze maatregelen is het voorkomen van negatieve effecten op individuele vleermuizen en op de lokale populatie vleermuizen.

8.4 Effectiviteit maatregel

De platte vleermuiskasten worden door gewone dwergvleermuizen relatief gemakkelijk gebruikt als paarverblijfplaats of zomerverblijfplaats. Er zijn in Nederland diverse voorbeelden van deze successen te vinden (Korsten, 2012).

8.5 Afhankelijk

De uitvoering van de werkzaamheden zal door een sloopaannemer en bouwaannemer worden uitgevoerd.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

De tijdelijke kasten zijn tijdens de actieve periode van de vleermuizen opgehangen en minimaal 2,5 maanden in de actieve periode aanwezig. De kasten werden op 10 september 2019 opgehangen. Er zal wegens het bewezen succes van de maatregel geen monitoring plaatsvinden.

9. Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

De sloop en nieuwbouw zijn locatie gebonden. Alternatieve sloop- en nieuwbouwlocaties zijn daarom niet van toepassing.

9.2 Alternatieve inrichting

Alternatieve inrichting door het laten staan van de huidige bebouwing en door de bomen niet te kappen is overwogen, maar hierdoor zouden er oplopende onderhoudskosten en technische en sociale onveiligheid (kraakrisico) ontstaan. Daarnaast kan de bouw van nieuwebouwwoningen dan ook niet plaatsvinden en moet hier een alternatieve locatie voor gezocht worden. Deze risico's van het behouden van het oude gebouw en het niet kunnen bouwen van de nieuwbouwwoningen zijn groot en dwingen tot de sloop van de oude bebouwing. Hierna is het terrein geschikt voor het nieuwebouwwoningen die geschikt gemaakt worden voor vleermuizen, waardoor er weer nieuwe verblijfmogelijkheden ontstaan voor vleermuizen.

9.3 Alternatieve werkwijze

Zie hiervoor paragraaf 8.1 van deze rapportage. Deze aangepaste sloopwijze is voor de gewone dwergvleermuis de minst schadelijke methode. Andere alternatieven zijn schadelijk voor vleermuizen en zijn daarom niet overwogen.

9.4 Alternatieve planning

Zie hiervoor paragraaf 8.1 van deze rapportage. Deze aangepaste periode is het minst schadelijk voor de gewone dwergvleermuis. Dit betekent dat er gewerkt wordt buiten de kwetsbare winterperiode, omdat de vleermuis in deze periode niet actief is en dus niet kan verhuizen. Er zijn geen aanwijzingen voor aanwezige vleermuizen in de winter maar deze maatregel is uit zorgvuldigheid. In de overige deel van het jaar zijn vleermuizen actief en kunnen ze verhuizen. Omdat het in dit geval om zomer- en paarverblijfplaats(en) gaat, wordt ook de zomer- en paarperiode vermeden.

10. Belangen

Uit de woningmarktonderzoek rapportage woningbouw van 2017 blijkt dat er een toenemende woningbehoefte in Cuijk is. Er ligt voor de komende jaren nog een aanzienlijke woningbouwopgave voor de gemeente Cuijk (+1.505 woningen). Hiervan heeft ongeveer 46% interesse in een woonmilieu dat in het centrum voorhanden is. Dat komt overeen met een behoefte van ongeveer 700 woningen in de periode 2017-2029. De planning voor het planbied betreft meerdere nieuwbouwwoningen met een nadruk op grondgebonden woningtypen. Het woningbouwprogramma zal gevarieerd zijn met bebouwing van 1 – 2 bouwlagen met kap. Er zal ook ruimte voor groen en spelen worden gemaakt.

11. Literatuur

11.1 Gebruikte documenten

- Bureau Waardenburg B.V., 2018. Quick scan beschermde soorten Merletcollege te Cuijk. Rapportnummer 18-0750/18.09004/IngHR.
- Companen, 2017. Woningbehoefte Centrum Cuijk: Woningmarkonderzoek. Onderzoeksrapport in opdracht van Gemeente Cuijk. Projectnummer 1684.103.
- Ekoza, 2019. Nader onderzoek vleermuizen Grotestraat 144 Cuijk. Onderzoeksrapport in opdracht van Gemeente Cuijk. Rapportnummer 19.085.
- Grotestraat Zuid Concept: Uitgangspuntenkader herontwikkeling. Cuijk, 24 Januari 2018.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12.
- Korsten, E., 2012. Vleermuiskasten, Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren. Bureau Waardenburg, Zoogdiervereniging.

11.2 Gebruikte websites

- www.openstreekmap.org
- www.vleermuisnet.nl